

Guía Docente				
Datos Identificativos				2014/15
Asignatura (*)	Bioloxía dos Animais Terrestres	Código	610212604	
Titulación	Licenciado en Bioloxía			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
1º e 2º Ciclo	1º cuatrimestre	Todos	Optativa	5.5
Idioma	Castelán			
Prerrequisitos				
Departamento	Bioloxía Animal, Bioloxía Vexetal e Ecoloxía			
Coordinación	Galan Regalado, Pedro Manuel	Correo electrónico	pedro.galan@udc.es	
Profesorado	Galan Regalado, Pedro Manuel	Correo electrónico	pedro.galan@udc.es	
Web				
Descrición xeral				

Competencias da titulación	
Código	Competencias da titulación
A1	Recoñecer distintos niveis de organización nos sistemas vivos. Identificar organismos.
A5	Catalogar, avaliar e xestionar recursos naturais.
A17	Analizar e interpretar o comportamento dos seres vivos.
A18	Muestrear, caracterizar e manexar poboacións e comunidades.
A20	Describir, analizar, avaliar e planificar o medio físico.
A25	Dirixir, redactar e executar proxectos en Bioloxía.
A27	Capacidade de impartir coñecementos de Bioloxía.
B2	Resolver problemas de forma efectiva.
B3	Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo.
B4	Traballar de forma autónoma con iniciativa.
B5	Traballar de forma colaborativa.
B6	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
B7	Comunicarse de maneira efectiva nun entorno de traballo.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben afrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Competencias de materia (Resultados de aprendizaxe)			Competencias da titulación
A1, A3, A5, A9, A17, A18, A20, A21, A22, A24, A26, A27, A28	A1	B2	C1
B1, B2, B3, B4, B5, B6	A5	B3	C6
C1, C3, C4, C5, C6, C7, C8	A17	B4	C7
	A18	B5	C8
	A20	B6	
	A25	B7	
	A27		

Contidos	
Temas	Subtemas

I Parte. Orixe dos animais terrestres e grupos presentes nos medios terrestres. TEMA 1. Orixe e evolución dos animais terrestres.	TEMA 1. Orixe e evolución dos animais terrestres 1. Orixe acuática da vida 2. Primeiros animais terrestres 2.1. Invertebrados 2.2. Vertebrados 3. Evolución dos animais terrestres
TEMA 2. Grupos animais presentes nos medios terrestres	TEMA 2. Grupos animais presentes nos medios terrestres 1. Grupos animais que colonizaron os medios terrestres 2. Grupos animais que posúen especies en medios terrestres húmidos 3. Grupos animais con especies plenamente terrestres 3.1. Moluscos 3.2. Artrópodos 3.3. Vertebrados
II Parte. A adaptación dos animais á vida terrestre TEMA 3. Factores que afectan á vida animal no medio terrestre.	TEMA 3. Factores que afectan á vida animal no medio terrestre 1. Introducción aos medios terrestres 2. Principais factores que afectan á vida animal no medio terrestre 2.1. Factores topográficos 2.2. Factores edáficos 2.3. Factores climáticos 2.4. Factores bióticos 3. Impacto humano: influencia do home sobre os medios e a fauna terrestre
TEMA 4. Adaptación dos animais á vida terrestre	TEMA 4. Adaptación dos animais á vida terrestre 1. Adaptación locomotoras e mecánicas á vida terrestre 2. Adaptación fisiolóxicas á vida terrestre
III Parte. Fauna dos grandes biomas da terra e patróns de distribución xeográfica dos animais terrestres TEMA 5. Os grandes biomas da Terra e a súa fauna. I	TEMA 5. Os grandes biomas da Terra e a súa fauna. I 1. Os medios polares e a Tundra 1.1. Fauna dos medios polares e da tundra 1.1.1. Adaptación dos animais ao frío 1.1.2. Fauna ártica 1.1.3. Fauna antártica 2. Os bosques boreais de coníferas ou Taiga e a súa fauna 3. Os bosques mornos 3.1. Tipos de bosques mornos 3.2. Adaptación dos animais á estacionalidade 3.3. Fauna forestal
TEMA 6. Los grandes biomas de la Tierra y su fauna. II	TEMA 6. Os grandes biomas da Terra e a súa fauna. II 1. Os biomas herbáceos da Terra 1.1. Pradarías 1.2. Estepas 1.3. Sabanas 2. As selvas tropicais 1. Tipos de selvas 2. Fauna das selvas 3. Os desertos 3.1. Tipos de desertos 3.2. Adaptación dos animais á seca e a calor 3.3. Fauna dos desertos

TEMA 7. Padróns de distribución xeográfica dos animais terrestres	TEMA 7. Padróns de distribución xeográfica dos animais terrestres 1. Rexións Zooxeográficas 2. Cambios climáticos do Plistoceno: o impacto das glaciacións sobre os animais terrestres 3. Principais rexións zooxeográficas 3.1. Rexión Paleártica 3.2. Rexión Neártica 3.3. Rexión Etiópica 3.4. Rexión Oriental 3.5. Rexión Neotropical 3.6. Rexión Australiana 4. Bioxeografía da fauna terrestre galega no contexto ibérico e Paleártico
IV Parte. Animais terrestres dos medios ibéricos TEMA 8. Animais terrestres dos medios litorais	TEMA 8. Animais terrestres dos medios litorais 1. Tipos de medios litorais: costas acantiladas, costas areentas, rías, esteiros, lagoas costeiras e marismas 2. Vertebrados dos medios litorais 2.1. Aves mariñas
TEMA 9. Animais terrestres dos medios ribeiráns e humidais	TEMA 9. Animais terrestres dos medios ribeiráns e humidais 1. Tipos de medios húmidos 2. Anfibios, réptiles, aves e mamíferos ribeiráns
TEMA 10. Animais terrestres dos bosques	TEMA 10. Animais terrestres dos bosques 1. Tipos de bosques 2. A sucesión nos bosques caducifolios 3. A estratificación nos bosques 4. Fauna dos bosques 4.1. Vertebrados forestais
TEMA 11. Animais terrestres das zonas de matogueira	TEMA 11. Animais terrestres das zonas de matogueira 1. Tipos de matogueiras e a súa relación coa fauna terrestre 2. Fauna dos medios de matogueira
TEMA 12. Animais terrestres dos medios insulares e das montañas	TEMA 12. Animais terrestres dos medios insulares e das montañas 1. Animais terrestres das illas 1.1. Tipos de medios insulares 1.2. Grupos de animais terrestres colonizadores dos medios insulares 1.3. Adaptacións aos medios insulares 2. Animais terrestres das montañas 2.1. Adaptacións dos animais á alta montaña 2.2. Fauna dos medios de alta montaña

Planificación

Metodoloxías / probas	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Proba obxectiva	3	133.5	136.5
Atención personalizada	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías

Metodoloxías	Descrición

Proba obxectiva	1. Exame sobre os contidos teóricos da materia. Consistirá nunha serie de preguntas de extensión media. A puntuación alcanzada nesta parte do exame supoñerá o 80% da nota final (máximo de 8 puntos sobre 10). 2. Exame "de visu". Realizarase conxuntamente co exame dos contidos teóricos. Consistirá no recoñecemento por fotos dunha serie de especies animais terrestres (os máis característicos da fauna galega e ibérica) dunha lista que estará dispoñible na plataforma Moodle a comezo de curso. A puntuación alcanzada supoñerá o 20% da nota final (máximo de 2 puntos sobre 10).

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Proba obxectiva	Darase atención personalizada a todos os alumnos que a soliciten, aclarando individualmente cantas dúbidas poidan xurdir. Ademais daranse titorías personalizadas sempre que o alumno o requira.

Avaliación

Metodoloxías	Descrición	Cualificación
Proba obxectiva	1. Exame sobre os contidos teóricos da materia. Consistirá nunha serie de preguntas de extensión media. A puntuación alcanzada nesta parte do exame supoñerá o 80% da nota final (máximo de 8 puntos sobre 10). 2. Exame "de visu". Realizarase conxuntamente co exame dos contidos teóricos. Consistirá no recoñecemento por fotos dunha serie de especies animais terrestres (os máis característicos da fauna galega e ibérica) dunha lista que estará dispoñible na plataforma Moodle a comezo de curso. A puntuación alcanzada supoñerá o 20% da nota final (máximo de 2 puntos sobre 10).	100
Outros		

Observacións avaliación

A avaliación da materia terá en conta o coñecemento do programa teórico, así como o recoñecemento das especies máis importantes da fauna terrestre galega e ibérica.

Para aprobar a materia (exame teórico + exame de visu) haberá que obter unha puntuación mínima de 5,0 puntos. Terán o carácter de "non presentados" aqueles alumnos que non realicen a proba obxectiva.

Serán considerados como "Suspendidos" os alumnos que presentándose a esta proba, non alcancen a puntuación global de 5,0 puntos.

En sucesivas convocatorias, igual que anteriormente, o 20% da nota total valorarase nun exame "de visu" que se describiu anteriormente, que se realizará conxuntamente co exame teórico. Este exame teórico computará, polo tanto, o 80% da nota.

Fontes de información

Bibliografía básica	- Smith, R. L. & Smith, T. M. (2001). Ecology and Field Biology (6ª ed.). Benjamin Cummings. San Francisco.- Willmer, P.; Stone, G. & Johnston, I. (2009). Environmental Physiology of Animals. (2ª ed.). John Wiley & Sons.- Purroy, F. J. & Varela, J. M. (2005). Guía de las aves de España (2ª ed.). Lynx Edicións. Barcelona.- Purroy, F. J. & Varela, J. M. (2005). Guía de los mamíferos de España. Lynx Edicións. Barcelona.- del Hoyo, J.; Elliot, A. & Sargatal, J. (1992-2013). Handbook of the Birds of the World. Vol. 1-16. Lynx Edicións. Barcelona.- Pough, F. H.; Heiser, J. B. & Janis, C. M. (2009). Vertebrate Life. (8ª ed.). Prentice Hall, Inc. New Jersey.

Bibliografía complementaria	- Masó, A. & Pijoan, M. (2011). Anfibios y reptiles de la Península Ibérica, Baleares y Canarias.. Editorial Omega. Barcelona. - Levin, S. A. (Ed.) (2001). Encyclopedia of Biodiversity. . Academic Press. San Diego. 5 Vol. - Walker, W. F. & Liem, K. F. (1997). Functional Anatomy of the Vertebrates. An Evolutionary Perspective. (2ª ed.). . Saunders College Publishing. Philadelphia. - Penas Patiño, X. M.; Pedreira López, C. & Silvar, C. (2004). Guía das aves de Galicia. (2ª ed.). . Bahía Edicións. A Coruña. - Mullarney, K.; Svensson, L.; Zetterström, D. & Grant, P. J. (2009). Guía de Aves (2ª ed.).. Ediciones Omega. Barcelona. - del Hoyo, J.; Elliot, A. & Sargatal, J. (1992-2011). Handbook of the Birds of the World. Vol. 1-16. . Lynx Edicións. Barcelona. - Vitt, L. J. & Caldwell, J. P. (2009). Herpetology. (3ª ed.). . Academic Press. San Diego, CA. - Hare, T. (1995). Mundos Naturales.. Ed. Blume. Barcelona. - Macdonald, D. W. (2009). The Encyclopedia of Mammals.. Oxford University Press. Oxford. - Groombridge, B. & Jenkins, M. D. (2002). World Atlas of Biodiversity.. University of California Press. Los Angeles.

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Zooloxía/610212205

Ecoloxía/610212301

Fisioloxía Animal/610212302

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

Debido a que a materia sintetiza coñecementos de materias moi diversas de Bioloxía, especialmente de Zooloxía, Ecoloxía, Fisioloxía e Bioloxía da Conservación, e que non existe ningún texto que reúna toda a materia impartida, recoméndase que os alumnos sigan os contidos teóricos e prácticos que foron impartidos polo profesor. De xeito complementario, para cada un dos apartados do temario, recoméndanse unha serie de referencias bibliográficas, todas elas presentes na biblioteca da Facultade, que os alumnos poderán consultar para ampliar coñecementos. Tamén se recomenda contar cun coñecemento de inglés a un nivel de lectura medio. Recoméndase contar con coñecementos a nivel de usuario de ferramentas informáticas básicas.

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías